

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13399/2556

นางมาลี ชัยมงคลผู้ร้อง นางพิมพ์พรรณ ภูริตผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1727, ป.พ.พ. มาตรา 1754

ย่อ / หลักกฎหมาย

การร้องขอให้ศาลสั่งถอนผู้จัดการมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1727 วรรคหนึ่ง ผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใดในกองมรดกต้องร้องขอเสียก่อนที่การปันมรดกเสร็จสิ้นลง เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าการปันทรัพย์มรดกรายนี้ได้เสร็จสิ้นลงแล้วก่อนที่ผู้คัดค้านจะมายื่นคำร้องขอถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดก ที่ผู้คัดค้านฎีกาว่าการจัดการมรดกยังไม่เสร็จสิ้น เพราะผู้ร้องยกยอกทรัพย์มรดกไปเป็นของผู้ร้องและสามีเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งเป็นการจัดการมรดกโดยทุจริตไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้ข้ออ้างดังกล่าวอาจเป็นเหตุในการร้องขอถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกได้ก็ตาม แต่หาเป็นเหตุทำให้การจัดการมรดกยังไม่เสร็จสิ้นลงแต่อย่างใด ไม่เช่นนั้นแล้วก็เท่ากับเป็นการขยายอายุความมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 ออกไปอีกไม่สิ้นสุดเพราะเหตุที่กองมรดกอยู่ในระหว่างจัดการโดยมีผู้จัดการมรดกครอบครองแทนตามมาตรา 1748

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนายจินดา ผู้ตาย เมื่อปี 2513 ผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้ถอนผู้ร้องออกจากการเป็นผู้จัดการมรดก และขอให้ตั้งผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียและมีได้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เป็นผู้จัดการมรดกเป็นผู้จัดการมรดกแทน ผู้ร้องยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องของผู้คัดค้าน ให้ผู้คัดค้านใช้

ค่าฤชาธรรมเนียมแทนผู้ร้อง โดยกำหนด ค่าทนายความ 8,000 บาท ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้คัดค้านฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นว่า นายจินดา เจ้ามรดกกับนางจิบ ผู้เป็นภริยา มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือ ผู้ร้อง นางสาวมาลัยและนางมาลา เจ้ามรดกถึงแก่กรรมในปี 2512 โดยมีผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 10/2513 ตามสำเนาคำสั่งศาลชั้นต้น ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2513 นางมาลามีสามีชื่อนายประเทศ มีบุตรชายชื่อนายเทพชัย นายเทพชัยมีภริยาชื่อผู้คัดค้าน นางมาลาและนายเทพชัยถึงแก่กรรมแล้วในปี 2517 และ 2551 ตามลำดับ ก่อนถึงแก่กรรมในวันที่ 11 กรกฎาคม 2550 นายเทพชัยโดยผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจ ได้ฟ้องผู้ร้องขอแบ่งทรัพย์มรดกของเจ้ามรดก ตามคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 379/2552 ของศาลชั้นต้น และหลังจากนายเทพชัยถึงแก่กรรมแล้ว ในวันที่ 16 กรกฎาคม 2553 ผู้คัดค้านได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่ผู้ร้องในข้อหาหยอกทรัพย์มรดก ซึ่งต่อมาพนักงานอัยการได้ฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยโดยมีผู้คัดค้านเป็นโจทก์ร่วม ตามคดีอาญาหมายเลขดำที่ 1608/2552 ของศาลชั้นต้น ขณะเดียวกันในวันที่ 14 สิงหาคม 2551 ผู้คัดค้านก็ได้ยื่นคำร้องขอถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกและตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกแทนเป็นคดีนี้ คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า การปันทรัพย์มรดกรายนี้เสร็จสิ้นลงแล้วตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 7 หรือไม่ พิเคราะห์แล้ว ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดกตามคำสั่งศาลชั้นต้นมาตั้งแต่ปี 2513 ก่อนที่ผู้คัดค้านมาเป็นสะใภ้ของครอบครัวนางมาลาผู้เป็นบุตรคนหนึ่ง

ของเจ้ามรดกนานถึง 27 ปี ตามคำเบิกความของผู้คัดค้านคงปรากฏเพียงว่าผู้ร้องได้โอนที่ดินมรดก 8 แปลง มาเป็นของตนเอง กับนำที่ดินมรดกอีก 7 แปลง ไปโอนขายแก่บุคคลภายนอก และนำเงินมรดกไปซื้อที่ดินในชื่อของผู้ร้องกับสามีอีกหลายแปลง ไม่ปรากฏเลยว่ายังเหลือทรัพย์มรดกอะไรบ้างที่รอการจัดการอยู่อีก กลับปรากฏจากคำเบิกความของผู้คัดค้านที่ตอบคำถามค้านของทนายผู้ร้องว่า ไม่ทราบว่าคุณร้องจะดำเนินการจัดการทรัพย์มรดกของเจ้ามรดกเสร็จสิ้นตั้งแต่นางจีบผู้เป็นภริยาเจ้ามรดกถึงแก่กรรมแล้วหรือไม่ เจือสมกับคำเบิกความของผู้ร้องว่าปัจจุบันไม่มีทรัพย์มรดกของเจ้ามรดกที่จะแบ่งให้แก่ทายาทอีกแล้ว คดีจึงฟังได้ว่าการปันทรัพย์มรดกรายนี้เสร็จสิ้นลงแล้ว ก่อนที่ผู้คัดค้านจะมายื่นคำร้องขอเป็นคดีนี้ ส่วนที่ผู้คัดค้านฎีกาว่า การจัดการทรัพย์มรดกยังไม่เสร็จสิ้น เพราะผู้ร้องยกยอกทรัพย์มรดกไปเป็นของผู้ร้องและสามีเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งเป็นการจัดการมรดกโดยทุจริตไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตราบใดส่วนของนายเทพชัยสามีผู้คัดค้านยังไม่ได้รับส่วนแบ่งจากกองมรดกของเจ้ามรดก ต้องถือว่าการจัดการทรัพย์มรดกของผู้ร้องยังไม่เสร็จสิ้นลง นั้น ศาลฎีกาก็เห็นว่าแม้ข้ออ้างดังกล่าวอาจเป็นเหตุในการร้องขอถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกได้ก็ตาม แต่หาเป็นเหตุทำให้การจัดการมรดกหรือการปันทรัพย์มรดกรายนี้ยังไม่เสร็จสิ้นลงแต่อย่างใด ไม่เช่นนั้นแล้วก็เท่ากับเป็นการขยายอายุความมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 ออกไปอีกไม่สิ้นสุดเพราะเหตุที่กองมรดกอยู่ระหว่างจัดการโดยมีผู้จัดการมรดกครอบครองแทนตามมาตรา 1748 ฉะนั้น แม้ผู้คัดค้านจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียในกองมรดกส่วนที่ตกให้แก่สามีของตนก็ตาม แต่เมื่อการปันมรดกของเจ้ามรดกเสร็จสิ้นลงแล้ว ผู้คัดค้านจึงไม่อาจร้องขอถอนผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1727 วรรคหนึ่ง แล้วขอให้ตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกแทนได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สวสดี สุรวฒนานันท์ · ขาดิชาัย อักรวิบูลย์ · สรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/13399/2556>